

UTEMELJITEV

FILIP ROBAR DORIN

Nagrada Franceta Štiglica za življenjsko delo na področju filmske in televizijske režije 2017

Filip Robar Dorin se je rodil v srbskem Boru, odraščal marsikje po Sloveniji, prvo veliko ljubezen srečal na Peloponezu, študiral v Ljubljani, leta 1968 v Ameriki protestiral proti vietnamski vojni, leto kasneje pa s filmsko diplomom zapuščal Columbia College v Chicagu in nadaljeval kot filmski predavatelj v Švici.

Ko se je spet ustalil v Sloveniji, je za nemir skrbel njegov ustvarjalni duh. Pravzaprav je že z diplomskim filmom v Chicagu napovedal svojo družbenokritično bojevitost. V 80-minutnem dokumentarcu *Skid Row* je meščane Chicaga opozoril na to, česar niso želeli videti: na bedno življenje ubožancev, brezdomcev in vseh drugih odrinjenih, ki jim cvetoči kapitalizem ni pustil živeti. In nikoli ni odnehal, nikoli ni želel s filmom komurkoli ugajati. Film je živel, s filmom je protestiral, s filmom se je boril za pravice šibkejših družbenih skupin.

S tremi filmi je svoj avtorski glas zastavil za romsko manjšino v Sloveniji. Prvič, na začetku osemdesetih, ko je posnel film *Opre Roma*, je bil za to potreben pionirski pogum in veličasten avtorski credo. Filip Robar Dorin ni bil med tistimi avtorji, ki so čakali na film, bil je neustavljiv. Svojih filmov si ni samo želel posneti, moral jih je posneti. Zato je še v prejšnji državi ustanovil lastno filmsko podjetje *Filmske alternative*, med prvimi je, če ni šlo drugače, zagrizel v nizkoprorračunske pogoje. Težko bi med kolegi vseh generacij našli tako inventivnega, angažiranega in pravzaprav neustrašnega avtorja. Zapovedana režimska pozlata zanj ni bila ovira, da se ne bi lotil boleče teme. Malo je filmskih avtorjev, ki so tolikokrat obstali pred zaprtimi vrati in hkrati tolikokrat premagali odpor. Obenem pa je vedno bežal iz formalne togosti in iskal zelo izvirne avtorske rešitve, da je obravnavani temi zagotovil čim večjo filmsko kredibilnost. Šolane igralce je soočil z močnimi naturščiki, igrano formo je bogatil z dokumentarnimi prijemi.

Njegova specifična avtorska drža je bila prepoznana tudi v tujini. Za film *Ovni in mamuti* je leta 1985 dobil veliko nagrado na mednarodnem festivalu v Mannheimu. Istega leta je za montažo tega filma prejel še puljsko zlato areno. Dve veliki nagradi je prejel tudi za film *Veter v mreži*: zlato areno za najboljšo režijo in nagrado Prešernovega sklada.

Filip Robar Dorin bi preživel tudi brez nagrad – ne bi pa mogel brez filma, čeprav ga je ta marsikdaj speljal na težka in samotna pota.

Februar 2017